

СХІД І ЗАХІД РАЗОМ

RM.07

Як безпосереднє знайомство з іншими людьми змінює наше уявлення про них

ВИХОВНА МЕТА: розвивати в учнів уявлення про життя людей з інших регіонів, з метою подолання стереотипів та упереджень.

14–16 років

ФОРМИ ТА МЕТОДИ: історичне дослідження, відеофільм, підготовка плакатів, тематичний вечір, круглий стіл, прес-конференція, фестиваль, спільна театральна постановка, концерт, комп'ютерні презентації, виставки, груповий щоденник тощо; позакласний захід.

6–12 місяців

ТРИВАЛІСТЬ: загальна тривалість усіх етапів програми обмінів від 6 місяців до 1 року.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: міжособистісна комунікація, співпраця, солідарність, підтримка.

Мешканцям усіх регіонів України притаманні певні стереотипні уявлення, а іноді навіть упередження стосовно своїх співвітчизників з інших регіонів. Особливо яскраво це проявляється у східних і західних областях України. Можна наводити довгі списки ознак, не завжди позитивного характеру, якими описують представники одного регіону мешканців іншого.

Чи вважаєте ви такі уявлення вірними? Чи насправді люди, які живуть в одній країні, можуть настільки відрізнятися? Відчути і зрозуміти це можливо лише на власному досвіді. Пропонуємо вам знайти собі друзів в іншому регіоні України, з'їздити до них у гості, а згодом прийняти у себе.

1 ЕТАП. **Знайомство:** передбачає організацію комунікації учнів двох класів з різних регіонів України за допомогою Інтернету. Це може бути група в одній із соціальних мереж, електронна пошта тощо. В процесі підготовчого етапу школярі знайомлять своїх партнерів з історичною, географічною, релігійною та соціальною специфікою місцевості, де розташована їхня школа, розповідають про найбільш цікаві події, що тут відбулися, відомих людей, визначні місця, можливості для дозвілля, тощо.

2 ЕТАП. **Підготовка до візиту:** учні обох класів визначають тематику спільного проекту, наприклад, це можуть бути:

- «Що ви думаете про...» (опитування мешканців різних регіонів на одну і ту ж тему).
- «Як ми жили у...» (порівняльна хронологічна історія двох регіонів).
- «Що я міг би взяти корисного у свій край...» (вивчення цікавих практичних аспектів у житті певного регіону та перенесення позитивного досвіду у своє середовище).

Важливо з'ясувати, чого саме учні хочуть, які запитання будуть задавати, як будуть поводитися в різних ситуаціях. Під час підготовчого етапу визначаються усі організаційні моменти здійснення міжшкільного обміну, а саме: тривалість та час здійснення поїздок, транспорт, проживання та харчування учасників обміну, орієнтовна культурна програма, можливості представлення результатів спільного проекту та його подальшого обговорення.

3 ЕТАП. Від А до Б: візит учнів класу школи А до учнів класу школи Б.

День	Орієнтовна програма
Перший	Приїзд, поселення учасників, знайомство.
Другий	Знайомство зі школою, зустріч із іншими учасниками обміну: учнями, вчителями, адміністрацією школи.
Третій	Знайомство гостей з населеним пунктом (містом/селом), учні якого приймають гостей.
Четвертий	Робота над спільними проектом.
П'ятий	Презентація спільного проекту у формі вечора, круглого столу, прес-конференції, фестивалю, спільної театральної постановки, концерту.
Шостий	Від'їзд.

4 ЕТАП. Від Б до А: візит учнів класу школи Б до учнів класу школи А. Програма може бути сформована за зразком попереднього візиту.

5 ЕТАП. Рефлексія учасників програми щодо отриманого досвіду.

Орієнтовні питання:

- У місці, де я перебував, що мене здивувало?
- Що мені не сподобалось?
- Що мені сподобалось?
- Що би я хотів почерпнути для себе, а що – ні?
- Що мені видалось добрим / іншим/ нормальним / ненормальним / неправильним / комічним?

Коментарі: Важливо підібрати цікаву для обох сторін тематику спільногопроекту.

Слід звернути особливу увагу на підготовчі етапи проекту, а саме: яким чином поводитися під час прийому своїх партнерів у себе вдома, школі, обдумати свою поведінку під час здійснення візиту до школи партнера.

Слід узгодити всі етапи проекту з адміністраціями обох навчальних закладів-партнерів.

Не повинна залишатись осторонь і робота з батьками. З ними необхідно проводити регулярні зустрічі до, під час та після учнівських візитів.

УЯВИ, ЩО ТИ ПЕРЕСЕЛЕНЕЦЬ

RM.07

Що відчувають люди, змушені починати життя з нової сторінки?

ВИХОВНА МЕТА: сформувати в учнів почуття емпатії, вміння уявити себе на місці іншої людини, викликати співчуття до соціально незахищених груп населення.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ: рольова гра, дискусія, виховна година

12–17 років

Вступне слово: Соціальне і юридичне становище людей, змушених через війну покинути рідні домівки, є доволі складним. У нашій країні вимушенні переселенці – відносно нове явище, а їхня адаптація на новому місці проживання потребує як сприйняття і розуміння з боку місцевого населення, так і зустрічного бажання самих переселенців до інтеграції.

Досить часто вимушенні мігранти відчувають настороженість і нерозуміння з боку місцевих жителів, що створює для них додатковий психологічний тиск на новому місці проживання, відтак особливо потребують підтримки. Багато хто з них відчув усі жахи війни: втратив близьких, рідну домівку.

Опис: Педагог роздає учням картки з описом різних ситуацій, у яких можуть виявится переселенці. Школярі повинні осмислити становище їхніх персонажів та переказати класу історію від першої особи (5–7 хв.)

45 хв.

Ситуації з життя переселенців:

Ситуація 1.

Ти дівчинка 10-ти років, з Криму. Два місяці тому твоя сім'я переїхала до Києва. Ти хочеш вчитися, однак тебе не приймають у місцеві школи, оскільки твої батьки не мають прописки у цьому місті. Чи можеш ти щось змінити?

Ситуація 2.

Ти хлопчик 14-ти років. Твоя сім'я – вимушенні переселенці з Донбасу. Ти навчаєшся у школі, однак досі не знайшов друзів. Ти відчуваєш, що твої однокласники ставляться до тебе насторожено. Можливо, це через відмінності у вашій поведінці та поглядах? Які почуття виникають у тебе щодо твоїх ровесників?

Ситуація 3.

Ти дочка внутрішньо переміщених осіб з Луганської області. Останні два роки твоя сім'я часто переїжджає. Твої батьки – освічені люди, однак не можуть влаштуватися на роботу по спеціальності. В сім'ї часто не вистачає грошей. Після закінчення школи ти не зможеш вступити в університет, хоча дуже хочеш стати лікаркою. Що ти відчуваєш, коли думаєш про своє майбутнє?

Ситуація 4.

Ти маленький хлопчик. Через війну твоя сім'я вимушена покинути домівку. Батьки можуть забрати тільки найпотрібніші речі, а твої іграшки доведеться залишити. Щоб ти хотів забрати? Що ти можеш взяти з собою?

Ситуація 5. Твої батьки – переселенці з Криму. Ваша сім'я проживає у Львові. Ти навчаєшся у школі, маєш багато друзів. Однак твої батьки не можуть звикнути

Розділ 7. РАЗОМ НА ОДНІЙ ЗЕМЛІ

до нового місця проживання. Чому твоя мама завжди сумна? Що вона згадує? Що не подобається твоїм батькам?

Обговорення:

1. Чи важко було зіграти роль переселенця? Якщо так, то чому?
2. Що ви відчували під час виконання ролі?
3. Як місцеве населення може підтримати вимушених переселенців?

Рефлексія:

1. Чи складно уявити себе на місці людини, яка втратила практично все, та відчути її переживання?
2. Яким групам людей особливо потрібні співчуття і підтримка?

Джерело: Адаптовано за: Толерантность. Культурное многообразие. Межкультурные отношения: методологические материалы. – SOS Culture. – 2012. – 62 с.